

Dołącz do
inicjatywy
realizowanej
we współpracy
z UNICEF Polska

Poprawa ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce

- Systemowe problemy i wyzwania w zakresie **dostępności i jakości ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce** rosną. **Przedsiębiorstwa** zaczynają **doceniać wartość ochrony zdrowia psychicznego** oraz zwracać uwagę na **well-being pracowników i ich rodzin w swoich strategiach ESG**.
- Proponujemy **opracowanie raportu**, który zawierałby rekomendacje zmian **prawnych i pozaprawnych** na rzecz usprawnienia systemu ochrony zdrowia psychicznego tej szczególnej kategorii pacjentów.
- **Raport realizujemy we współpracy z UNICEF Polska**. Stanowi on element szerszego pakietu działań pomocowych, które prowadzi UNICEF – zarówno w relacji z **sektorem publicznym**, jak i **prywatnym**.

Dlaczego ten temat jest taki ważny?

Na świecie aż **1 na 7 dzieci** w wieku od 10 do 19 lat żyje ze zdiagnozowanymi zaburzeniami zdrowia psychicznego. Prawie 46 tys. nastolatków co roku popełnia samobójstwo, co statystycznie oznacza śmierć **1 dziecka co 11 minut**. To jedna z pięciu najczęstszych przyczyn zgonu wśród nastolatków. Ogromny wpływ na pogorszenie kondycji zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży miała **pandemia**, która dodatkowo spotęgowała problemy związane ze zdrowiem psychicznym.

Wielu z tych tragedii można jednak uniknąć, jeśli będziemy działać systemowo.

Połowa z zaburzeń zdrowia psychicznego zaczyna się przed 14 rokiem życia i **często pozostaje nieleczona**. Niedofinansowanie opieki nad dziećmi i młodzieżą w zakresie zdrowia psychicznego jest problemem większości krajów, w tym także Polski. Taki stan rzeczy wynika m.in. z **problemów systemowych**. Reforma systemu opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży zakładająca wprowadzenie trzystopniowego systemu referencyjności ośrodków zajmujących się świadczeniem usług nie przyniosła jeszcze oczekiwanych rezultatów. Do podstawowych problemów systemu należą m.in.:

- brak systemowych rozwiązań i adekwatnego **wsparcia profilaktyki** zdrowia psychicznego młodych ludzi;
- zbyt **mała liczba specjalistów** zajmujących się ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- **brak miejsc** w szpitalach psychiatrycznych dedykowanych dzieciom;
- zbyt **małe środki finansowe** przeznaczone na finansowanie opieki psychiatrycznej i psychologicznej;
- **brak danych** i ich analizy pozwalających podejmować adekwatne decyzje.

Brakuje też kompleksowych i sprawdzonych działań sektora prywatnego na rzecz ochrony zdrowia psychicznego.

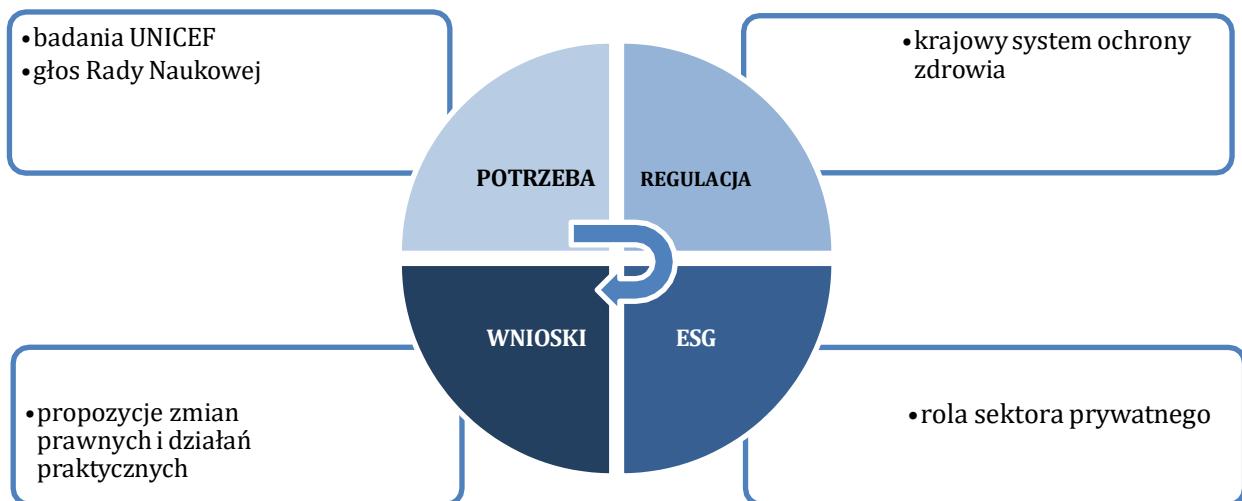
Co chcemy zrobić?

Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży jest jednym z czterech globalnych priorytetów UNICEF na lata 2021-2025. Główne aktywności w tym obszarze zakładają w szczególności prowadzenie działań rzeczniczych na rzecz zdrowia psychicznego, zbieranie danych i prowadzenie badań, wzmocnienie systemów opieki i usług w zakresie zdrowia psychicznego oraz wspieranie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego. Jedną z wybranych metod działania jest **opracowanie raportu** na temat ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce.

O czym będzie nasz raport?

Raport będzie się składał z czterech części:

W **części regulacyjnej** przeanalizujemy obecne otoczenie prawne oraz praktykę jego funkcjonowania w realiach krajowego systemu ochrony zdrowia. W szczególności odniesiemy się do:

- **potrzebnych zmian systemowych;**
- **prawnych uwarunkowań wykorzystywania telemedycyny i e-zdrowia w opiece psychiatrycznej;**
- **potrzebie zmian regulacji zawodów medycznych związanych z ochroną zdrowia psychicznego.**

Planowane zmiany określa **projekt Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030**. Chcemy zaproponować **modyfikacje** i rozwinięcie tego programu – zwrócić uwagę na potrzebę jego uszczegółowienia lub nawet sformułowania odrębnego, który byłby ukierunkowany na ochronę zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W obszarze ochrony zdrowia psychicznego mamy opracowane **wytyczne związane z korzystaniem z teleporad**. Obserwujemy szybki rozwój aplikacji zdrowotnych, które uzupełniają terapię prowadzoną przez pracowników medycznych – warto zaproponować zmiany na rzecz wprowadzenia ich (co najmniej jako elementu terapii hybrydowych) do systemu finansowania ze środków publicznych.

Obecnie **w pełni regulowany jest zawód psychiatry** (jako lekarza). **Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów jest w dużej mierze nieegzekwowalna**. Zawód psychoterapeuty nie jest regulowany ustawowo, ale planowane są w tym zakresie **zmiany legislacyjne, które budzą kontrowersje i mogą realnie wpłynąć na dostępność** opieki. Dobre regulacje zawodowe powinny zachęcać do wykonywania zawodu oraz gwarantować odpowiednią jakość.

W **części ESG** opiszemy rolę sektora prywatnego w działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego. Odpowiemy na pytania:

- **Czy sektor prywatny powinien wspierać zdrowie psychiczne?**

Jednym z filarów ESG, obok środowiska i obszaru zarządczego, jest *social*, czyli społeczeństwo. Obejmuje on nie tylko **dbałość o pracowników**, ale i ich **rodziny – na przykład dzieci**. W obliczu narastającego kryzysu zdrowia psychicznego, zwłaszcza w efekcie pandemii COVID-19, **wsparcie pracodawców coraz częściej rozszerza się także o obszar dobrostanu psychicznego**.

- **Jakie znaczenie ma zdrowie psychiczne w strategii ESG przedsiębiorstwa?**

Well-being może być częścią strategii ESG przedsiębiorstwa. Oczekują tego interesariusze – inwestorzy, pracownicy, konsumenci... Uwzględnienie w strategii ESG czynnika zdrowia psychicznego wspiera zaangażowanie pracowników oraz zwiększa zaufanie i szacunek do organizacji. Działania przedsiębiorstwa na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży mogą być **elementem ujawnień na podstawie regulacji dotyczących sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju**.

- **Co może zrobić sektor prywatny, żeby wspierać zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży?**

Raport wzbogacą:

- przykłady **działań** o charakterze integracyjnym, promocyjnym oraz edukacyjnym, które inicjuje **UNICEF Polska**, a także
- **dobrze praktyki partnerów raportu**, które mogą służyć za inspirację możliwych do podjęcia działań dla wszystkich przedsiębiorstw.

Raport podsumujemy **wnioskami**. Zaproponujemy **zmiany**, w tym pożądane kierunki zmian **prawnych**, które powinny być przeprowadzone na rzecz poprawy sytuacji ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce. Materiał stanowiłby punkt do dalszej **dyskusji ze stroną publiczną** na rzecz wprowadzenia reformy systemu oraz **zbiór dobrych praktyk dla sektora prywatnego**.

Dlaczego warto dołączyć do projektu?

To pierwszy raport, który skupia się na zdrowiu psychicznym dzieci i młodzieży z dwóch perspektyw: **regulacyjnej** oraz **działalności przedsiębiorstw**. Obejmie on zarówno możliwe **zmiany systemowe** jak i **oddolną aktywność sektora prywatnego**.

Do udziału w inicjatywie w charakterze **Rady Naukowej** zaprosimy także **towarzystwa naukowe, konsultantów krajowych, NGOs, medyczne uczelnie wyższe oraz przedstawicieli strony publicznej**. Rada Naukowa będzie gwarantem odpowiedniego poziomu i przydatności raportu.

Część **środków** przeznaczonych na przygotowanie raportu zostanie **przekazana na działalność UNICEF Polska na rzecz ochrony zdrowia psychicznego**.

Założenia raportu przedstawimy **podczas XXXII Forum Ekonomicznego w Karpaczu** pod hasłem „*Nowe wartości Starego Kontynentu – Europa u progu zmian*” oraz na forum **Polskiego Stowarzyszenia ESG**.

Z kim się kontaktować?

dr Anna Partyka-Opiela
Partner | Praktyka Life Sciences
E: anna.partyka-opiela@dzp.pl
M: +48 661 363 505

dr Paweł Kaźmierczyk
Senior Associate | Praktyka Life Sciences
E: pawel.kazmierczyk@dzp.pl
M: +48 780 115 028